

Harak Champaka

Diễn Đàn Lịch Sử và Nền Văn Minh Champa

Chủ nhiệm: Musa Porome

56 Square des Bauves, 95140 Garges les Gonesse, France

Email : champaka1999@aol.com, champaka@club-internet.fr

www.champaka.org

Harak Champaka số 44-4, ngày 6-6-2010

Champaka 10

Lịch Sử Đấu Tranh Văn Hóa Champa Tại Hải Ngoại 20 Năm IOC-Champa (1988-2008)

Trình bày bởi

Ban Biên Tập Harak Champaka

đặc dưới quyền điều hành của

Pgs. Ts. Po Dharma

Phần 2

II. Phong trào văn hóa Champa tại Âu Châu

Những thành tựu đấu tranh

- Xây dựng lực lượng bảo trợ tinh thần
- Phục hưng tên gọi Champa
- Phát động phong trào Ngày Văn Hóa Champa
- Phát triển mối liên hệ với chính khách nước ngoài
- Phát triển ngành Champa học
- Góp phần xây dựng xã hội
- Phát động phong trào Champa tại Đan Mạch
- Bước vào khúc quanh của lịch sử

International Office of Champa

Los Angeles-2008

5. Phát triển ngành Champa học

Đặt dưới quyền hướng dẫn của Po Dharma, Trung Tâm Văn Hóa Champa thường góp phần vào công trình phát triển nghiên cứu về Champa qua các buổi hội thảo khoa học tại Pháp và Đan Mạch, cung cấp cho sinh viên những tin tức về phong tục tập quán và nền văn học Champa hay mở những khóa dạy tiếng Chăm.

Sự góp phần của Trung Tâm Văn Hóa Champa đã làm tăng cường thêm lực lượng nghiên cứu về Champa tại Pháp, đấu tranh để Bộ Đại Học Pháp chấp nhận tách rời Champa học ra khỏi Việt Nam học, để trở thành một bộ môn Champa độc lập và có một ghế riêng biệt cho Champa học trong đại học mà Ts. Po Dharma là người đầu tiên giữ ghế này với chức vụ là Phó Giáo Sư vào năm 2003.

Gs. P-B. Lafont

Các nhà nghiên cứu về Champa tại Pháp

6. Góp phần xây dựng xã hội

Cộng đồng Champa tại Pháp tập trung nhiều thành phần xã hội mà đa số là bà con xuất thân từ gia đình nông dân và buôn bán, thành ra không thông thạo tiếng Pháp. Trước hiện tượng này, Trung Tâm Văn Hóa Champa không thể bỏ qua công tác xã hội để giúp đỡ những thành viên trong tổ chức gặp phải khó khăn về mặt tài chánh, hướng dẫn họ về mặt giấy tờ hành chánh hay làm thông dịch cho những ai không biết tiếng Pháp, bảo trợ cho nhiều anh em Chăm sang Pháp tị nạn trong trường hợp bất hợp pháp, v.v.

Trung Tâm Văn Hóa Champa cũng giúp đỡ nhiều thành viên muốn tiếp tục vào đại học, nhất là đại học Sorbonne nơi có sự hiện diện của ông Po Dharma.

7. Phát động phong trào Champa tại Đan Mạch

Đan Mạch là nơi tập trung nhiều nhất dân tộc Champa tại Âu Châu. Họ là sắc tộc Stieng và Khmu thuộc khu vực Bình Long và Phước Long. Sự định cư của họ tại Đan Mạch có một lịch sử rất là bi đát và thảm thương.

Những anh em người Stiêng và Khmu sang Đan Mạch là những trẻ em chưa đầy 14 tuổi, sinh sống trong viện mồ côi ở Bình Long được sáng lập bởi ông Henry Becker, phóng viên báo chí gốc Đan Mạch. Trước biến cố chính trị vào năm 1975, ông Becker đưa tất cả con em này, vào khoảng 100

Thành viên SKI-Champa, Đan Mạch

Ngày Văn Hóa Champa, Đan Mạch

người vượt biên sang Hoa Kỳ. Khi đến nơi, chính phủ Hoa Kỳ không cho phép định cư vì họ không có cha mẹ, kết tội ông Henry Becker là người làm nghề buôn bán trẻ con. Không còn giải pháp, ông Becker phải bán hết tài sản của mình để mua vé máy bay đưa những con em mồ côi này sang Đan Mạch. Một khi giẫm chân lên xứ Đan Mạch, những con em người Stiêng và Khmu cũng

gặp phải bao khó khăn khác, vì chính phủ Đan Mạch cũng không nhận những trẻ con trên lãnh thổ của họ mà không có giấy chứng nhận của cha mẹ. Chính vì thế, chính phủ Đan Mạch tập trung họ trên một hòn đảo riêng biệt, chờ ngày giải quyết vấn đề.

Mặc dù ông Henry Becker đã hết sức đấu tranh để xin Đan Mạch cấp giấy tạm trú, nhưng không thành. Hơn 3 năm sống trong tù, con em tội nạn này vùng dậy biểu tình yêu cầu nhà nước giúp đỡ họ, không nên đày họ trở về Việt Nam lại. Kể từ đó, báo chí và quần chúng lên tiếng rầm rộ phản đối thái độ nhà nước Đan Mạch đối với con em mồ côi này. Cũng nhờ sự phản ứng của người dân, chính phủ Đan Mạch cứu xét lại vấn đề và chấp nhận cho phép những con em Champa được quyền định cư tại Đan Mạch.

Bích chương Chế Linh

Đa số con em này theo đạo Tin Lành, phần còn lại là Phật Giáo. Sống gần biên giới Campuchia trong một không gian hoàn toàn cô lập, vấn đề nguồn gốc lịch sử Champa đối với họ chỉ là một vấn đề ảo tưởng. Cũng nhờ liên lạc được với Diêu Sen, được xem như là người lớn tuổi nhất trong nhóm,

Trung Tâm Văn Hóa Champa đã chinh phục được lòng của họ và kêu gọi họ trở về nguồn gốc lịch sử để cùng chung sống trong mái nhà Champa. Chính đó là nguyên nhân của sự ra đời tại Đan Mạch một tổ chức mang tên là SKI-Champa (Det Socio-Kulturelle Institut Champa), tức là Viện Văn Hóa Xã Hội Champa.

Buổi viếng thăm Gs. Egeroth. Từ trái sang phải: Lâm Chau, Dieu Sen, Po Dharma, Aziz Deraman (Bộ Văn Hóa Mã Lai), ông bà Gs. Egeroth

SKI-Champa tại Đan Mạch là một lực lượng hùng mạnh so với các tổ chức khác của Champa hiện nay mà đa số thành viên là những thanh niên rất hăng say đấu tranh và rất tôn trọng kỷ luật chung. Sự ra đời của SKI-Champa đã làm tăng cường thêm sức mạnh cho phong trào Champa tại Âu Châu. Thế là SKI-Champa tại Đan Mạch và Trung Tâm Văn Hóa Champa tại Pháp cấu thành một khối đấu tranh bảo tồn di sản văn hóa Champa tại hải ngoại lúc bấy giờ. Hai hội đoàn này thường tổ chức chung Ngày Văn Hóa Champa nhân dịp Katé tại Pháp và Đan Mạch, những sinh hoạt thanh niên Champa qua các trận đá bóng, những đêm văn nghệ chung để xây dựng ngân sách.

Buổi tiếp kiến với Thị Trưởng Haslew. Từ trái sang phải: Thị Trưởng, Lâm Ba, Po Dharma, Lâm Châu

8. Bước vào khúc quanh của lịch sử

Năm 1986, Po Dharma tốt nghiệp tiến sĩ đại học Sorbonne. Năm 1987, ông ta được thăng chức Giám Đốc Trung Tâm của Viện Viễn Đông Pháp tại Kuala Lumpur, Mã Lai. Kể từ đó, Po Dharma không còn ở Pháp nữa, giao chức Tổng Thư Ký Trung Tâm Văn Hóa Champa cho Bá Trung Thắng. Sự vắng mặt của Po Dharma tại Pháp đã làm giảm bớt đi sự sinh hoạt của tổ chức này, nhất là sinh hoạt ngoại giao và phát triển chương trình nghiên cứu về Champa.

Mặc dù không còn ở Pháp nữa, nhưng Po Dharma lúc nào cũng yểm trợ cho Bá Trung Thắng để triển khai những chương trình hoạt động của tổ chức. Sau cuộc bầu ban chấp hành mới, Y Lo Nie và Bá Trung Thắng không còn trong cơ quan điều hành nữa và Trung Tâm Văn Hóa Champa hoàn toàn nằm trong tay anh em Chăm Campuchia để rồi vài năm sau, tổ chức này bị tan rã.

Bá Trung Thắng

Đội bóng SKI-Champa,
Đan Mạch

